

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۳۰
شماره: ۳۴۴۰/۱۲۸۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات سند	
عنوان سند: آیین نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی	
نوع سند: آیین نامه	شماره سند: ۷۱۰۱
ویرایش: ۲	صفحه: ۳۸

اقدام کنندگان			
امضا	واحد سازمانی	نام و نام خانوادگی	مسئولیت
	مدیر کل بورس و اعزام دانشجویان	محمد محمدی مسعودی	تهیه کننده
	معاون وزیر و رئیس سازمان امور دانشجویان	هاشم داداش پور	تأیید کننده
	وزیر علوم، تحقیقات و فناوری	محمد علی زلفی گل	تصویب کننده

امضا	شماره و تاریخ صورت جلسه	نام و نام خانوادگی دبیر	مرجع تأیید سند
	شماره جلسه: ۳۲ تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۰۹	محمد محمدی مسعودی	شورای مرکزی بورس

تاریخ و شماره ابلاغ سند	قسمت	پرونده	مرجع نگهداری سند
			دفتر وزارتی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲ از ۳۸		

مقدمه

به منظور تحول و هدفمندسازی نظام بورس‌های تحصیلی داخل و خارج از کشور در جهت هدایت علمی مبتنی بر نیازها و اولویت‌های فرهنگی- تربیتی، آموزشی، پژوهشی و فناوری مندرج در نقشه جامع علمی کشور، تسهیل و هدفمند کردن فرآیند ادامه تحصیل صاحبان استعدادها برای تأمین بخشی از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی و تأمین نیروی انسانی متخصص سایر دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات دولتی، ایجاد ارتباط نزدیک بین دانشگاه و جامعه صنعتی و خدماتی در انجام پژوهش‌های کاربردی مورد نیاز کشور و ساماندهی مهاجرت دانشجویی و بازنگری، اصلاح، یکپارچه‌سازی، ساده‌سازی و روزآمد کردن قوانین و مقررات نظام علم و فناوری کشور و همچنین توسعه همکاری‌های علمی و بین‌المللی «آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی» بر اساس اسناد فرادستی، سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹، ماده ۱ و ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب مورخ ۱۳۸۳/۶/۸، قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و بند ب ماده ۹۶ قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳/۰۴/۰۲ مجلس شورای اسلامی و تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و مصوبه هیأت وزیران مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۹ در خصوص توانمندسازی بخش غیردولتی در نظام علم و فناوری و کاهش تصدی‌گری دولت همزمان با تقویت ابعاد نظارتی آن، نقشه جامع علمی کشور، راهبرد ۱۳ از فصل ششم (نظام آموزشی) سند اسلامی شدن دانشگاه‌ها مصوبه ۱۳۹۲/۴/۲۵، سند راهبردی کشور در امور نخبگان مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۱ و سند جامع روابط علمی بین‌المللی مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۱۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی، برای تمامی مقاطع تحصیلی و دوره‌های تحقیقاتی به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

ماده ۱: تعاریف و اختصارات

- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳ از ۳۸		

- سازمان: سازمان امور دانشجویان

- اداره کل: اداره کل بورس و اعزام دانشجویان سازمان

- شورا: شورای مرکزی بورس وزارت

- مؤسسه: هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و غیر دولتی دارای مجوز از مراجع ذی ربط که طبق مقررات وزارت فعالیت می‌کنند.

- بورس: امتیاز مادی یا معنوی است که به یک شخص جهت تحصیل در یک یا بخشی از مقطع تحصیلی یا دوره تحقیقاتی اعطاء می‌گردد.

- بورسیه: شخصی که در مدتی از تحصیل یا تحقیق خود از امتیاز بورس استفاده کرده باشد.

- مؤسسه محل تحصیل: دانشگاه یا مؤسسه آموزشی و پژوهشی که دانشجوی بورسیه، تحصیل یا تحقیق خود را در آنجا طی می‌کند.

- مؤسسه محل خدمت: دانشگاه یا مؤسسه آموزشی و پژوهشی که بورسیه هیأت علمی، پس از فراغت از تحصیل دوره خدمت خود را در آنجا سپری خواهد نمود.

- متقاضی: شخصی که درخواست استفاده از امتیاز بورس جهت ادامه تحصیل یا تحقیق در یکی از موارد مذکور در این آئین نامه را کرده باشد.

- استاد راهنما: یکی از اعضای هیأت علمی مؤسسه محل تحصیل متقاضی

- استاد ناظر: یکی از اعضای هیأت علمی که بر عملکرد و پیشرفت تحصیلی بورسیه نظارت می‌کند.

- حوزه کاربرد: سازمان‌ها و شرکت‌های صنعتی تولیدی، بازرگانی و خدماتی دولتی و غیر دولتی و شرکت‌های دانش

بنیان یا واحدهای مستقر در پارک‌های علم و فناوری دارای توانایی پشتیبانی مالی و کاربردی

- دستگاه اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ و اصلاحات

بعدی آن

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۴ از ۳۸		

- **کارگروه تخصصی:** کارگروهی متشکل از نمایندگان اداره کل و در صورت لزوم نماینده دستگاه‌های ذینفع با شرح

وظایف مشخص در آیین نامه حسب نوع بورس

- **پارک:** پارک علم و فناوری که براساس «آیین‌نامه تأسیس و راه‌اندازی پارک علم و فناوری» مصوب ۱۳۹۷/۱۰/۰۲

شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تأسیس و دارای مجوز رسمی می‌باشد.

- **دستگاه معرف:** سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی یا غیردولتی که بورسیه را برای دوره بلندمدت و کوتاه‌مدت

تحصیل در یکی از دانشگاه‌های داخل انتخاب و معرفی می‌نمایند.

- **سامانه یکپارچه:** سامانه‌ای یکپارچه که در پایگاه سازمان جهت راهبری و تسهیل فرایند اعطای بورس ایجاد شده

است.

- **پروژه:** مجموعه فعالیت‌های فردی یا گروهی با زمان‌بندی مشخص و به منظور ارائه خدمت مشخص برای حوزه

کاربرد است.

- **شورای بورس مؤسسه:** شورای بورس دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی که به منظور اجرای بهتر و

تسریع در فرایند بورس‌ها در هر مؤسسه تشکیل می‌شود.

ماده ۲: شورای مرکزی بورس

شورای مرکزی بورس در محل سازمان، با اهداف و مأموریت‌های زیر تشکیل می‌شود:

۱- تعیین سیاست‌های کلی اعطای بورس‌های تحصیلی براساس اولویت‌های علمی، فرهنگی و اقتصادی کشور

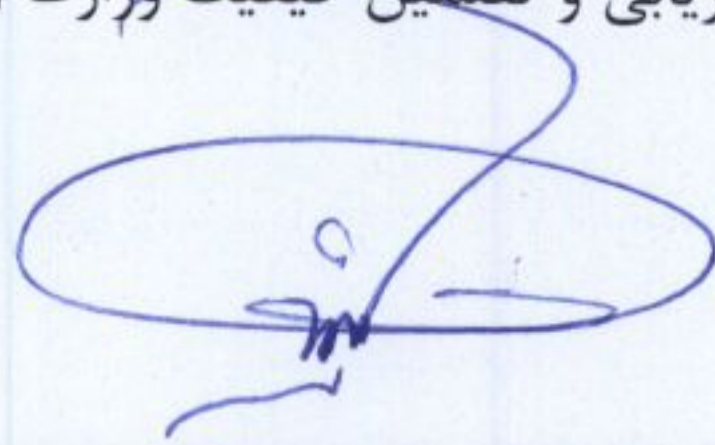
۲- تعیین شرایط و نحوه گزینش افراد جهت استفاده از بورس تحصیلی

۳- نظارت بر تعیین مؤسسه‌ها و مراکز علمی مناسب برای تحصیل بورسیه‌ها در هر رشته

۴- بررسی و تصویب: الف) رشته‌های مورد نیاز پیشنهاد شده توسط مؤسسات آموزشی و پژوهشی (در خصوص

مؤسسات پژوهشی) برای اعطای بورس، ب) ظرفیت بورسیه‌های هر رشته در هر سال بر اساس پیشنهاد ارائه شده از

سوی مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت و ج) رشته‌های مورد نیاز صنایع، شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۵ از ۳۸		

۵- تأیید نهایی واگذاری بورس به متقاضیان واجد شرایط

۶- اخذ تصمیم برای حل و فصل تقاضای بورسیه‌ها

۷- اخذ تصمیم نسبت به پذیرش بورس‌های اعطایی سایر کشورها به دانشجویان ایرانی (بورس دولتهای خارجی)

۸- تصویب شیوه نامه‌های مرتبط با بورس‌های تحصیلی

ماده ۳: اعضای شورای مرکزی بورس:

۱- معاون وزیر و رئیس سازمان (رئیس شورا)

۲- معاون آموزشی وزارت

۳- معاون پژوهشی وزارت

۴- معاون فناوری و نوآوری وزارت

۵- معاون حقوقی و امور مجلس وزارت

۶- رئیس مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت

۷- رئیس مرکز جذب اعضای هیأت علمی وزارت

۸- معاون بورس و امور دانشجویان خارج سازمان

۹- مدیر کل بورس و اعزام دانشجویان (دبیر شورا)

۱۰- نماینده نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

۱۱- قائم مقام بنیاد ملی نخبگان

۱۲- دو نفر از اعضای هیأت علمی مؤسسات (به پیشنهاد رئیس شورا و تأیید وزیر)

تبصره ۱: جلسات شورای مرکزی بورس با حضور بیش از نصف اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات شورا با رأی موافق

بیش از نصف اعضای شورا قابل اجراء است.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۶ از ۳۸		

تبصره ۲: رئیس شورا می‌تواند در موارد لازم از افراد صاحب نظر جهت شرکت در جلسات شورا بدون حق رأی دعوت بعمل آورد.

تبصره ۳: شورای مرکزی بورس دارای ۱۵ کارگروه تخصصی در گروه‌های «فنی و مهندسی»، «علوم پایه»، «علوم زیستی»، «علوم انسانی»، «هنر»، «میان رشته‌ای و نوظهور»، «بنگاه‌های اقتصادی»، «صنعت و مشاغل»، «دستگاه‌های اجرایی»، «وطن»، «فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت داخل یا خارج از کشور»، «سرامدان»، «ابرار»، «دانش» و «دولت‌های خارجی» می‌باشد. انتخاب اعضای کارگروه‌های تخصصی به پیشنهاد دبیر شورا و تأیید رئیس شورا می‌باشد.

تبصره ۴: شورای مرکزی بورس می‌تواند برای بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص پرونده بورسیه‌ها، به کمیته منتخب بورس تفویض اختیار نماید و گزارش نتایج جلسات کمیته منتخب برای تأیید نهایی به شورا ارجاع داده می‌شود.

تبصره ۵: اعضای کمیته منتخب شامل رئیس شورا، معاون بورس و امور دانشجویان خارج سازمان، دبیر شورا و دو نفر از اعضای شورا به انتخاب شورا می‌باشد.

تبصره ۶: مصوبات شورا پس از ابلاغ رئیس شورا لازم‌الاجراء است و رونوشتی از آن جهت استحضار وزیر علوم، تحقیقات و فناوری ارسال می‌گردد.

ماده ۴: شورای بورس مؤسسه

به منظور اجرای صحیح و تسریع در فرایند بورس‌های تحصیلی در هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی (مؤسسه)، ریاست مؤسسه موظف به تشکیل شورای بورس مؤسسه با ترکیب زیر است:

۱- رئیس مؤسسه به عنوان رئیس شورا

۲- معاون دانشجویی مؤسسه به عنوان دبیر شورا

۳- معاون آموزشی مؤسسه

۴- معاون پژوهشی مؤسسه

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۷ از ۳۸		

۵- معاون اداری و مالی مؤسسه

۶- دبیر هیأت اجرایی جذب هیأت علمی مؤسسه

۷- رئیس پارک علم و فناوری

۸- مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در مؤسسه

۹- مسئول بسیج اساتید مؤسسه

۱۰- رئیس بنیاد ملی نخبگان در مرکز استان یا رئیس اداره استعداد درخشان مؤسسه

۱۱- دو نفر عضو هیأت علمی مؤسسه با نظر رئیس شورای بورس مؤسسه

تبصره ۱: حکم رئیس شورای بورس مؤسسه توسط رئیس شورای مرکزی بورس تأیید و امضاء می‌گردد.

تبصره ۲: حکم اعضای شورای بورس مؤسسه توسط رئیس شورای بورس مؤسسه تأیید و امضاء می‌گردد.

ماده ۵: وظایف شورای بورس مؤسسه

۱- تدوین برنامه راهبردی بورس مؤسسه

۲- بررسی و تأیید صلاحیت شرکت‌های متقاضی اجرای بورس صنعت و مشاغل در مؤسسه

۳- نظارت بر اجرای قرارداد منعقد شده فی مابین شرکت و بورسیه در بورس صنعت و مشاغل

۴- شناسایی و معرفی دانشجویان کم بضاعت مشغول به تحصیل در مؤسسه به سازمان جهت بهره‌مندی از بورس ابرار

۵- بررسی و معرفی دانشجویان متقاضی بورس کوتاه مدت فرصت تحقیقاتی به سازمان طبق شیوه نامه مربوطه

۶- بررسی و معرفی رشته‌های راهبردی کم اقبال در مؤسسه برای بورس دانش

۷- بررسی و تأیید تعداد اعضای هیأت علمی بورسیه مورد نیاز مؤسسه جهت اعلام به سازمان

۸- نیاز سنجی مدون و اولویت‌بندی بورس‌های تحصیلی مورد نیاز مؤسسه

۹- ارائه پیشنهادهای اصلاحی در خصوص اجرای هرچه بهتر بورس‌های تحصیلی در مؤسسه

۱۰- رسیدگی به امور بورسیه‌شدگان در مؤسسه

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	 وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران
ویرایش: ۲		
صفحه: ۸ از ۳۸		

ماده ۶: وظایف دبیرخانه شورای بورس مؤسسه

۱- ارتباط مستقیم با سازمان

۲- تدوین دستور جلسات شورای بورس مؤسسه و تهیه صورت جلسات مربوطه

۳- پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات شورای بورس مؤسسه

۴- تهیه پیش نویس برنامه راهبردی بورس مؤسسه جهت طرح و تصویب در شورای بورس مؤسسه

۵- تهیه و آماده سازی آمار و گزارش عملکرد بورس های مختلف مؤسسه به شورای بورس مؤسسه و سازمان

۶- ارائه گزارش از وضعیت بورسیه های مؤسسه در حین تحصیل، جهت ارائه به شورای بورس مؤسسه و سازمان

۷- رسیدگی به وضعیت تحصیلی دانشجویان بورسیه پس از اعزام به خارج از کشور و تعیین استاد ناظر داخل کشور و

اعلام تأیید گزارش پیشرفت تحصیلی به سازمان از طریق سامانه

۸- تشکیل و راهبری کارگروه های تخصصی بورس مؤسسه در هر یک از بورس های مصرح در «آیین نامه جامع اعطای

بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی»

تبصره: منطبق با شیوه نامه بورس های تحصیلی مندرج در «آیین نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به

دانشجویان ایرانی»، دبیر شورای بورس مؤسسه به فراخور نیاز و در صورت صلاح دید می تواند برای پیگیری دقیق تر

هر یک از انواع بورس، کارگروه های تخصصی مربوط به آن بورس را تشکیل نماید.

۹- نظارت و پیگیری جهت تسریع در اجرای فرایندهای اداری بورس ها و بورسیه شدگان در مؤسسه مطابق با

شیوه نامه های مربوط به بورس های تحصیلی و گزارش به شورای بورس مؤسسه

ماده ۷: انواع بورس های تحصیلی

وزارت برای هدایت علمی مبتنی بر نیاز کشور، تأمین اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مراکز آموزشی و پژوهشی و

پشتیبانی از شرکت ها، صنایع و سازمان های فناور، تولیدی، خدماتی دولتی و غیردولتی در تأمین نیاز آنها به نیروهای

متخصص، هر ساله تعدادی بورس بلندمدت و کوتاه مدت در داخل و خارج از کشور با ترکیبی از رویکردهای

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۹ از ۳۸		

مزیت محور، نیاز محور، رشد محور، مرز شکن و آینده نگر در عنوان های زیر به تعدادی از متقاضیان واجد شرایط اعطاء می نماید:

۷-۱- بورس تأمین اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی (شهید مجید شهر یاری)

پیرو بند ۲-۳ سیاست های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۱۰ تصویب نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و با هدف تأمین اعضای هیأت علمی مورد نیاز دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور در کلیه رشته های فنی و مهندسی، علوم انسانی، علوم پایه، هنر و سلامت، این بورس تحصیلی به دانشجویان مشغول به تحصیل در مقطع دکتری تخصصی داخل و خارج از کشور برای مدت باقیمانده از تحصیل و یا به دانش آموختگان مقطع کارشناسی ارشد برای گذراندن دوره دکتری تخصصی خارج از کشور و یا به دانش آموختگان مقطع دکتری تخصصی برای گذراندن دوره پسادکتری داخل یا خارج از کشور اعطاء می گردد. بورس تأمین اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در قالب بورس تحصیلی بلندمدت دکتری تخصصی خارج از کشور و یا بورس تحصیلی سال آخر دکتری تخصصی داخل و خارج از کشور و یا بورس پسادکتری داخل و خارج از کشور اعطاء می گردد.

تبصره ۱: برای دانش آموخته مقطع کارشناسی در موارد خاص (همچون رشته های جدید و مورد نیاز که فاقد هیأت علمی و یا مورد نیاز صنعت و جامعه است) و با تأیید شورای مرکزی بورس، امکان بورس خارج از کشور در مقطع کارشناسی ارشد وجود دارد.

۷-۱-۱- بورس تحصیلی خارج از کشور

بورس تحصیلی خارج از کشور در یکی از قالب های زیر به متقاضیان اعطاء می شود:

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۰ از ۳۸		

۱- بورس بلند مدت مقطع دکتری تخصصی خارج از کشور: متقاضیان این بورس از میان فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد از یکی از دانشگاه‌های معتبر داخل یا خارج از کشور بوده که برای گذراندن دوره دکتری تخصصی در خارج از کشور بورس می‌شوند.

۲- بورس سال آخر دکتری تخصصی خارج از کشور: متقاضیان این بورس از میان دانشجویان مشغول به تحصیل در مقطع دکتری تخصصی در یکی از دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور بوده که برای مدت باقیمانده از مقطع دکتری تخصصی خود بورس می‌شوند.

۳- بورس دوره پسادکتری خارج از کشور: متقاضیان این بورس از میان فارغ التحصیلان مقطع دکتری تخصصی از یکی از دانشگاه‌های معتبر داخل یا خارج از کشور بوده که برای گذراندن دوره پسادکتری در خارج از کشور بورس می‌شوند.

تبصره ۲: دانشگاه محل تحصیل مقطع دکتری یا دوره پسادکتری خارج از کشور می‌بایست جزو دانشگاه‌های معتبر و دارای سطح (الف یا ب) در نظام ارزشیابی کشور باشد.

۲-۱-۷- بورس تحصیلی داخل کشور

بورس تحصیلی داخل کشور در یکی از قالب‌های زیر به متقاضیان اعطاء می‌شود:

۱- بورس سال آخر دکتری داخل کشور: متقاضیان این بورس از میان دانشجویان مشغول به تحصیل در مقطع دکتری تخصصی در یکی از دانشگاه‌های معتبر داخل کشور بوده که از پیشنهاد رساله دکتری خود دفاع نموده و برای مدت باقیمانده از مقطع دکتری تخصصی خود بورس می‌شوند.

۲- بورس پسادکتری داخل کشور: متقاضیان این بورس از میان فارغ التحصیلان مقطع دکتری تخصصی از یکی از دانشگاه‌های معتبر داخل یا خارج از کشور بوده که برای گذراندن دوره پسادکتری در یکی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی داخل کشور بورس می‌شوند.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۱ از ۳۸		

۷-۱-۳- بورسیه‌ها از میان پذیرفته‌شدگان در مصاحبه صلاحیت علمی-عمومی سازمان و با همکاری مؤسسات و براساس اعتبارات مربوط انتخاب می‌شوند.

تبصره ۳: مربیان مؤسسات می‌توانند همانند دیگر متقاضیان در فرایند اعطای بورس داخل و خارج شرکت نمایند.

۷-۱-۴- وزارت برای تأمین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی، هر ساله تعدادی بورس در یکی از قالب‌های فوق‌الذکر، جهت تحصیل و تحقیق در داخل و خارج از کشور، بر حسب نیاز و شرایط خاص، به متقاضیان اعطاء می‌نماید.

۷-۱-۵- سازمان، هر ساله رشته‌های تحصیلی و میزان ظرفیت پذیرش این بورس را با هماهنگی معاونت‌های آموزشی و پژوهشی و مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت از طریق اعلام نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دریافت نموده و پس از تصویب شورای مرکزی بورس اعلام می‌نماید.

۷-۱-۶- پیشنهاد میزان ظرفیت پذیرش بورس برای تأمین نیروی انسانی متخصص سایر دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات دولتی با سازمان و تأیید شورای مرکزی بورس است.

۷-۲- بورس بنگاه‌های اقتصادی (شهید حسن طهرانی مقدم)

پیرو بندهای ۲-۸ و ۵-۵ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۵ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت۶۲۲۹۳-هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و به منظور هدفمندسازی پژوهش‌های دانشگاهی و هدایت آن‌ها به سمت رفع نیازهای کشور، حوزه کاربرد می‌تواند مشکلات و نیازهای پژوهشی و فناورانه خود را در قالب پروژه‌های تحقیقاتی ارائه نموده و با توجه به سطح پروژه مطرح شده دانشجویان مقاطع و دوره‌های مختلف تحصیلی می‌توانند از این بورس استفاده نمایند.

۷-۲-۱- بورس بلندمدت و کوتاه‌مدت بنگاه‌های اقتصادی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری (پژوهش‌محور و آموزشی) و پسادکتری و فرصت تحقیقاتی کوتاه‌مدت دکتری داخل و خارج از کشور و در همه رشته‌های تحصیلی با

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۲ از ۳۸		

مشارکت فعال حوزه کاربرد در مراکز آموزش عالی داخل یا خارج از کشور برای انجام پروژه مورد نیاز حوزه کاربرد توسط متقاضی، بر حسب تشخیص و تصویب حوزه کاربرد و شورای مرکزی بورس اجراء می شود.

۷-۲-۲- شورا با همکاری حوزه کاربرد، شرایط اعطای بورس را مشخص می نماید.

۷-۲-۳- در بورس بنگاه های اقتصادی، حوزه کاربرد، سازمان، متقاضی، استاد راهنما (راهنمای تحقیق و تضمین کننده صحت علمی آن) و مؤسسه در ارتباط و همکاری با یکدیگر نقش آفرینی می کنند.

۷-۲-۴- کلیه اعضای هیأت علمی مؤسسات آموزشی و پژوهشی وزارت می توانند به عنوان استاد راهنما در بورس بنگاه های اقتصادی ایفای نقش نمایند.

تبصره ۴: کلیه مؤسساتی که دارای صلاحیت برگزاری مقاطع متناسب با سطح مورد نیاز موضوع پروژه هستند، در محدوده شمول این بورس قرار می گیرند.

تبصره ۵: اعضای هیأت علمی مؤسساتی که مجوز جذب مقاطع تحصیلات تکمیلی را ندارند، می توانند از طریق طرح تعاون و دیگر طرح های جاری در وزارت، اقدام به جذب دانشجو از مؤسسه دارای مجوز نمایند.

۷-۲-۵- هزینه بورس بنگاه های اقتصادی از محل اعتبارات و درآمد اختصاصی حوزه کاربرد تأمین می گردد. سازمان یا نهادهای دولتی می توانند بر اساس سیاست های علمی دولت، بخشی از هزینه های این بورس را تأمین نمایند.

۷-۳- بورس صنعت و مشاغل (شهید محمدعلی رجائی)

پیرو بند ۴-۵ سیاست های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۶ تصویب نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت۶۲۲۹۳هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و با هدف تربیت منابع انسانی مؤثر و کارا بر اساس درخواست دستگاه های دولتی و غیر دولتی، این بورس تعریف شده است. در این بورس، بورسیه حین تحصیل، تسهیلات دریافت نموده و پس از دوران تحصیل در این دستگاه ها مشغول به کار می شود.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۳ از ۳۸		

۷-۳-۱- به منظور شناسایی، جذب و تأمین منابع انسانی متعهد و ماهر در مشاغل دولتی و غیر دولتی، این بورس به متقاضی اعطاء می‌گردد.

۷-۳-۲- بورس صنعت و مشاغل پس از احراز استعداد و توانمندی علمی برای تحصیل در دانشگاه‌های دولتی، به دو شکل بلندمدت و کوتاه مدت در کلیه مقاطع تحصیلی آموزش عالی اعطاء می‌شود.

تبصره ۶: احراز استعداد و توانمندی علمی برای تحصیل بر عهده کارگروه تخصصی بورس صنعت و مشاغل است.

۷-۳-۳- تسهیلات و هزینه تحصیلی، تعیین تعهدات، اخذ تعهد و شرایط اختصاصی دریافت بورس صنعت و مشاغل توسط حوزه کاربرد صورت می‌گیرد.

۷-۴- بورس وطن (شهید حاج قاسم سلیمانی)

پیرو بند ۶-۱ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۱۱ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳-هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و با هدف تربیت نیروی متخصص در کشور مد نظر شورای مرکزی بورس برای توسعه روابط علمی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با آن کشور بر اساس نیاز کشور و یا درخواست دستگاه‌های متقاضی، این بورس در مقاطع کارشناسی ارشد، دکتری و دوره پسادکتری اعطاء می‌گردد.

تبصره ۷: به منظور تربیت نیروی متخصص در امور کشورهای خاص و توسعه روابط علمی با آن کشورها، شورا می‌تواند هر ساله به تعدادی از داوطلبان در رشته‌های مرتبط با اهداف، برای تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد، دکتری و یا دوره پسادکتری در دانشگاه‌های برتر آن کشورها بورس تحصیلی وطن اعطاء نماید. شرایط، ضوابط، تسهیلات اعطائی و تعهدات داوطلبان، طبق شیوه‌نامه اجرائی بورس وطن مصوب شورای مرکزی بورس خواهد بود.

۷-۵- بورس فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت داخل یا خارج از کشور (شهید سیدحسین علم‌الهدی)

پیرو بند ۶ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۸ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳-هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۴ از ۳۸		

اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و با هدف حمایت از دانشجویان دکتری داخل و یا خارج از کشور و گسترش روابط علمی و فناوری بین دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور، استفاده از امکانات و تخصص‌های موجود در دانشگاه‌های کشور و سایر کشورها و مؤسسات پژوهشی داخلی و بین‌المللی و جذب دانشجویان نخبه ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور، این بورس به متقاضیان واجد شرایط اعطاء می‌گردد.

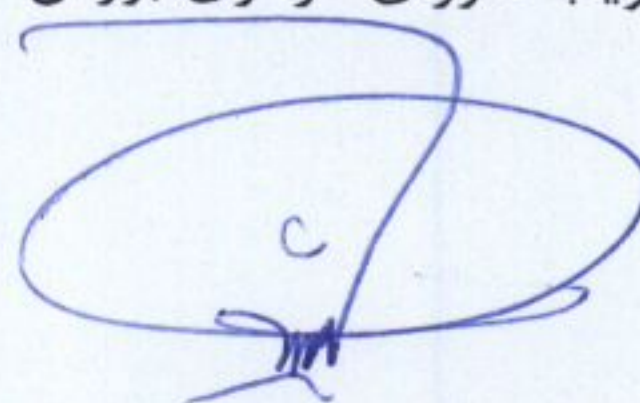
۷-۵-۱- به منظور حمایت از دانشجویان دکتری داخل و یا خارج از کشور و گسترش روابط علمی و فناوری بین دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور، استفاده از امکانات و تخصص دانشگاه‌های کشور و سایر کشورها و مؤسسات پژوهشی بین‌المللی و جذب دانشجویان نخبه ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور، سازمان یا مؤسسات می‌توانند تعدادی از دانشجویان دکتری واجد شرایط را برای دوره‌های تحقیقاتی کوتاه‌مدت یک‌ماهه، سه‌ماهه، شش‌ماهه در خارج کشور و دوره‌های تحقیقاتی کوتاه‌مدت سه‌ماهه، شش‌ماهه و نه ماهه (بدون بار مالی اضافه برای سازمان) در داخل کشور بورس نمایند.

۷-۵-۲- حداکثر مدت دوره بورس کوتاه مدت خارج از کشور شش ماه و به شکل حضوری است و با شرایط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی در موارد خاص و با تصویب شورای مرکزی بورس می‌تواند حداکثر تا نه ماه تمدید گردد.

۷-۵-۳- تسهیلات اعطائی برای بورس تحقیقاتی خارج به صورت ارزی-ریالی و برای بورس تحقیقاتی داخل کشور به صورت ریالی به ترتیب تعیین شده در شیوه‌نامه اجرایی پرداخت می‌گردد.

۷-۵-۴- دانشجو موظف است پس از تصویب بورس کوتاه‌مدت در دانشگاه و سازمان، در چارچوب موضوع رساله خود به پژوهش پردازد و پس از اتمام فرصت کوتاه‌مدت بلافاصله به دانشگاه محل تحصیل خود مراجعت نماید و ضمن معرفی خود، گزارش جامعی از فعالیت‌های پژوهشی و نتایج آن را ارائه و به تأیید استاد راهنما، معاونت پژوهشی و اداره کل برساند. سایر وظایف و تعهدات بر اساس شیوه‌نامه مصوب شورای مرکزی بورس خواهد بود.

۷-۵-۵- تعیین سقف ظرفیت سالانه بورس کوتاه مدت داخل و خارج بر اساس توزیع عادلانه بین مؤسسات به پیشنهاد سازمان و تصویب شورای مرکزی بورس خواهد بود.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۵ از ۳۸		

۷-۵-۶- بورس کوتاه مدت خارج به داخل دانشجویان ایرانی که در مقطع کارشناسی ارشد یا دکتری در خارج از کشور به تحصیل می‌پردازند، با رعایت مقررات دانشگاه محل تحصیل در خارج از کشور و به مدت یک تا شش ماه اعطاء می‌گردد.

۷-۶- بورس سرآمدان (شهید مصطفی چمران)

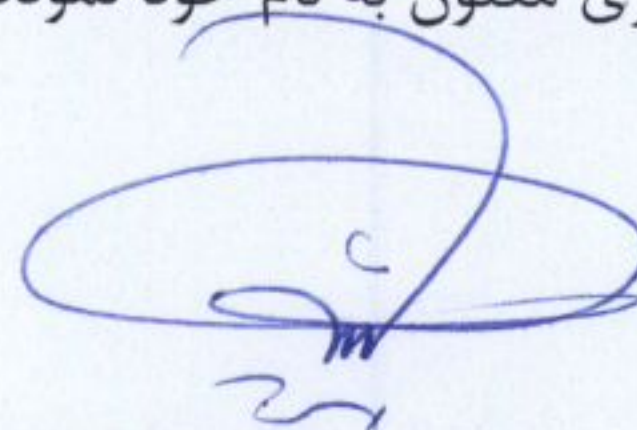
پیرو بند ۲-۷ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۲ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و به منظور حفظ و افزایش بهره‌وری سرمایه برجسته نخبگانی در ابعاد مختلف، این بورس تحصیلی در رشته‌های نیاز محور، به دانشجویان سرآمد که براساس «آیین‌نامه جامع شناسایی و حمایت از دانشجویان سرآمد دانشگاه» به شماره عتف-آ-۷۲۱۴ مورخه ۱۴۰۲/۶/۲۲ مصوب وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری انتخاب شده‌اند، اعطاء می‌گردد. ضوابط و شرایط بورس مطابق با شیوه‌نامه مربوطه می‌باشد.

۷-۷- بورس ابرار (شهید ابراهیم هادی)

پیرو ماده ۴ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و به منظور هدایت حمایت‌های مادی و معنوی خیرین عرصه آموزش عالی کشور به سمت حمایت از دانشجویان کم‌برخوردار، بورس ابرار هر ساله به تعدادی از دانشجویان کم‌برخوردار در مقاطع مختلف تحصیلی به صورت بورس بلند مدت و کوتاه مدت داخل و خارج از کشور و با حمایت مالی خیرین و بر اساس شرایط مندرج در شیوه‌نامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

تبصره ۸: درخواست خیرین مبتنی بر تأمین هزینه تحصیلی بخشی از دانشجویان، باید به تصویب شورای مرکزی بورس برسد.

تبصره ۹: خیرین می‌توانند به شرط استمرار سالانه تأمین هزینه اعطای بورس به حداقل ده دانشجو، بورس ابرار را با تصویب شورای مرکزی معنون به نام خود نموده یا برای آن اسم پیشنهاد نمایند.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۶ از ۳۸		

۷-۸- بورس دانش (شهید حسین فهمیده)

پیرو بندهای ۱-۳ و ۱-۴ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۲ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و با هدف تشویق و هدایت استعدادها برتر نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی کشور به تحصیل در رشته‌های مغفول مانده و دارای اولویت کشور (بر اساس اسناد فرادستی) این بورس بلاعوض هر ساله به تعدادی از دانش‌آموختگان مقطع دیپلم، کارشناسی و کارشناسی ارشد برای تحصیل در مقطع بعدی از طریق آزمون، این بورس بلاعوض اعطاء می‌گردد. این بورس در حوزه‌های علوم پایه، علوم انسانی، فنی و مهندسی، سلامت و هنر بوده و بورسیه در حین تحصیل از تسهیلات استفاده می‌نماید.

تبصره ۱۰: بورسیه‌های دانش جهت دریافت سایر بورس‌ها در مقاطع بالاتر در اولویت هستند.

تبصره ۱۱: هر سال تعداد بورس و رشته‌های هدف، توسط شورای مرکزی بورس تعیین و در دفترچه کنکور سراسری به اطلاع عموم می‌رسد و ضوابط و شیوه اعطای بورس دانش براساس شیوه‌نامه مربوطه خواهد بود.

۷-۹- بورس دستگاه‌های اجرایی (شهید سید ابراهیم رئیسی)

۷-۹-۱- پیرو ماده ۹ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و با هدف تأمین و تربیت نیروی انسانی مؤثر و کارآمد براساس درخواست دستگاه‌های اجرایی و به منظور حفظ و جلوگیری از مهاجرت نخبگان، هر ساله تعدادی از دانشجویان از بدو ورود یا در حین تحصیل، از طرف دستگاه اجرایی تسهیلات دریافت نموده و پس از دوران تحصیل در آن دستگاه اجرایی، استخدام می‌شوند.

۷-۹-۲- هر ساله نیاز دستگاه‌های اجرایی پس از تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور و صدور کد مستخدمی، در اداره کل بررسی شده و پس از تأیید شورای مرکزی بورس، از طریق دفترچه کنکور سراسری (برای دانشجویان نو

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۷ از ۳۸		

ورود) یا از طریق سازمان (برای دانشجویان حین تحصیل) به متقاضیان اطلاع‌رسانی خواهد شد. شرایط و ضوابط مطابق با شیوه‌نامه اجرایی بورس دستگاه های اجرایی خواهد بود.

۷-۱۰- بورس دولتهای خارجی (شهید حسین امیرعبداللہیان)

۷-۱۰-۱- پیرو بند ۶ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ و ماده ۲ تصویب‌نامه شماره ۵۵۹۶۵/ت/۶۲۲۹۳-هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ هیأت محترم وزیران در خصوص آیین‌نامه جامع اعطای راتبه تحصیلی (بورس) به دانشجویان ایرانی و به منظور گسترش همکاری و تعامل فعال، سازنده و الهام بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها و مراکز علمی و فنی معتبر منطقه‌ای و جهانی و همچنین توزیع عادلانه بورس‌های تحصیلی اعطایی از سوی دولتهای خارجی در قالب تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای همکاری فی‌مابین و برای اعزام دانشجویان برای تحصیل در خارج از کشور، بورس دولتهای خارجی اختصاص می‌یابد.

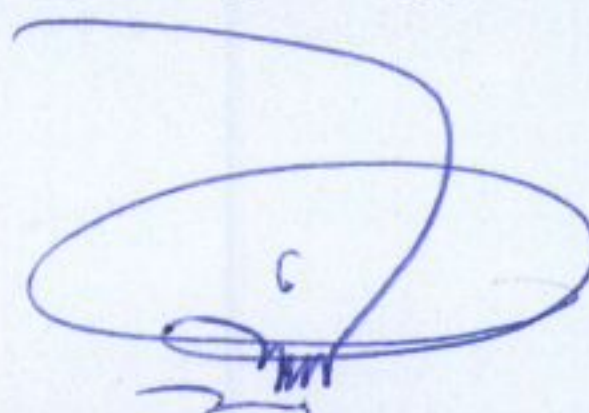
۷-۱۰-۲- اداره کل پس از دریافت اعلام نیاز بورس دولتهای خارجی از مراجع ذیربط، همچون وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، دفاتر رایزنی علمی و سایر دستگاه‌های مربوطه، در کارگروه تخصصی اداره کل، بررسی اعلام نیازها و شرایط آنها، اطلاع‌رسانی به متقاضیان، انجام مصاحبه و پذیرش و معرفی بورسیه‌شدگان را انجام می‌دهد. شرایط و ضوابط مطابق با شیوه‌نامه اجرایی بورس دولتهای خارجی خواهد بود.

ماده ۸: شرایط داوطلبان

۸-۱- شرایط عمومی داوطلبان دریافت بورس تحصیلی

۱- ایمان و اعتقاد به مبانی دین مبین اسلام و نظام جمهوری اسلامی ایران
تبصره ۱: داوطلبان از اقلیت‌های مذهبی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران فقط از شرط ایمان و اعتقاد به مبانی دین مبین اسلام مستثنی هستند.

۲- التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و رکن اساسی آن، یعنی ولایت فقیه

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۸ از ۳۸		

۳- رعایت تقوا در گفتار و کردار که نشانه آن انجام واجبات و اجتناب از محرمات است.

۴- وابسته نبودن به احزاب و گروه‌های ملحد، محارب و غیرقانونی

۵- حسن شهرت و نداشتن سوءپیشینه کیفری

۶- نداشتن حضور و فعالیت‌های مغایر با قوانین و شئون اخلاقی در فضای مجازی و عدم ارتباط با شبکه‌های معاند

۷- تسلط بر زبان دوم طبق ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرائی

تبصره ۲: در تمامی بورس‌هایی که متقاضی تحصیل خود را در داخل کشور می‌گذراند نیاز به این شرط وجود ندارد

مگر آنکه در شیوه‌نامه اجرائی برای شرایط خاصی مقرر شده باشد.

۸- دارا بودن کارت پایان خدمت و وظیفه یا معافیت دائم، معافیت تحصیلی و یا دفترچه آماده به خدمت برای

متقاضیان مذکور

۹- داشتن توانایی جسمی، علمی و مهارتی لازم متناسب با رشته تحصیلی، الزامات حرفه‌ای و مطابق با اهداف بورس

۱۰- سن متقاضیان بورس و شرایط آن طبق شیوه‌نامه اجرائی مصوب شورای مرکزی بورس خواهد بود.

تبصره ۳: سن بورسیه هیأت علمی نباید بعد از فراغت از تحصیل از حداکثر سن مجاز استخدامی تجاوز نماید.

تبصره ۴: سن متقاضی بورسیه هیأت علمی باید به نحوی باشد که بتواند طبق قانون استخدامی بعد از فراغت از

تحصیل ۳۰ سال خدمت نماید.

۱۱- سپردن تعهد مصوب شورای مرکزی بورس

تبصره ۵: در صورت عدم احراز یا فقدان برخی از شرایط عمومی متقاضیان بورس کوتاه مدت تحقیقاتی خارج به

داخل کشور در شرایط خاص، تصمیم‌گیری بر عهده شورای مرکزی بورس می‌باشد.

۸-۲- شرایط اختصاصی داوطلبان دریافت بورس تحصیلی

۸-۲-۱- شرایط اختصاصی بورس تأمین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و

پژوهشی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۱۹ از ۳۸		

با توجه به نوع بورس تقاضا شده، شرایط اختصاصی به یکی از سه صورت زیر است:

۸-۲-۱-۱- شرایط اختصاصی بورس خارج از کشور

- ۱- داشتن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد متناسب با رشته مورد نظر برای بورس بلند مدت دکتری خارج
- ۲- داشتن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد معتبر و دانشجویی در حال تحصیل در یکی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی خارج از کشور که دارای سطح (الف یا ب) در نظام ارزشیابی کشور بوده برای بورس سال آخر دکتری خارج

۳- داشتن مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری برای بورس پس‌دکتری

۴- دارا بودن توانایی جسمی و روحی مناسب و سلامت روانی برای ادامه تحصیل در خارج از کشور

۵- اخذ اعلام نیاز از یکی از دانشگاه‌های داخل به عنوان محل خدمت پس از تحصیل

تبصره ۶: در شرایط برابر اعزام دانشجویان به خارج از کشور، اولویت با داوطلبان متأهل می‌باشد.

۸-۲-۱-۲- شرایط اختصاصی بورس داخل کشور

- ۱- داشتن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد معتبر و دانشجویی در حال تحصیل مقطع دکتری تخصصی در یکی از مؤسسات داخل کشور برای بورس سال آخر دوره دکتری داخل

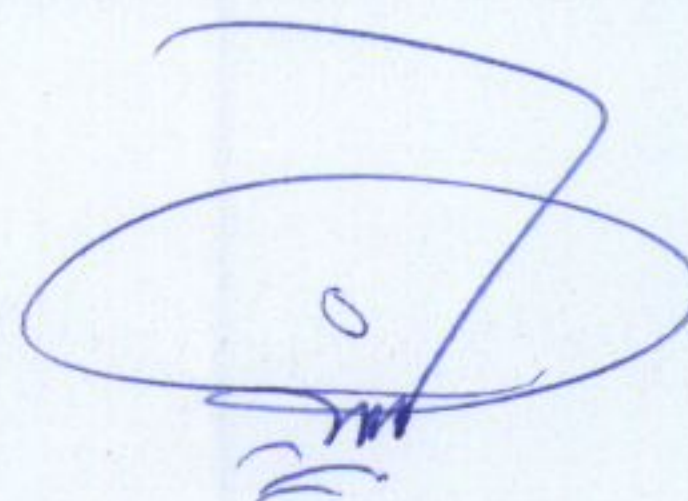
۲- داشتن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی داخل یا خارج از کشور برای بورس پس‌دکتری

داخل

تبصره ۷: درخواست بورس سال آخر برای دوره دکتری داخل کشور، باید بعد از دفاع از پروپوزال باشد.

- ۳- برای بورس پس‌دکتری داخل کشور، دانشگاه تحصیل مقطع دکتری می‌بایست جزو دانشگاه‌های معتبر داخلی و یا دانشگاه‌های خارجی دارای سطح (الف یا ب) در نظام ارزشیابی کشور باشد.

۸-۲-۲- شرایط اختصاصی بورس بنگاه‌های اقتصادی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۰ از ۳۸		

۱- دانشجوی یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزش عالی کشور (مورد تأیید وزارت) در مقاطع تحصیلی کارشناسی

ارشد، دکتری (پژوهش‌محور و آموزشی) و دوره پسادکتری

۲- تأیید صلاحیت علمی توسط کارگروه تخصصی

۳- تأیید انطباق نسبت و سطح پیشنهاد پژوهشی با مقطع تحصیلی مورد تقاضای دانشگاه توسط کارگروه تخصصی

۸-۲-۳- شرایط اختصاصی بورس کوتاه مدت تحقیقاتی داخل و خارج

۱- تحصیل حضوری و تمام وقت در مقطع دکتری روزانه در دانشگاه‌های معتبر دولتی داخل یا خارج از کشور

تبصره ۸: دانشجویان دوره شبانه دانشگاه‌های دولتی بر اساس شرایط مندرج در شیوه‌نامه مربوطه می‌توانند بدون

دریافت مقرری از بورس کوتاه‌مدت داخل استفاده نمایند.

تبصره ۹: بورس کوتاه‌مدت داخل و خارج به دانشجویان دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های غیردولتی و غیرانتفاعی با

پرداخت هزینه توسط متقاضی یا مؤسسه اعطاء می‌گردد.

۲- آشنایی کافی با زبان دوم طبق ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرائی

۳- داشتن پذیرش از یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات پژوهشی و سازمان‌های صنعتی داخل کشور برای هر دو بورس

کوتاه‌مدت داخل و بورس کوتاه مدت خارج به داخل و پذیرش از یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید سازمان در خارج از

کشور برای بورس کوتاه مدت خارج

۴- هم راستا بودن موضوع تحقیقاتی متقاضی در دوره بورس با زمینه فعالیت‌های پژوهشی، صنعتی یا خدماتی

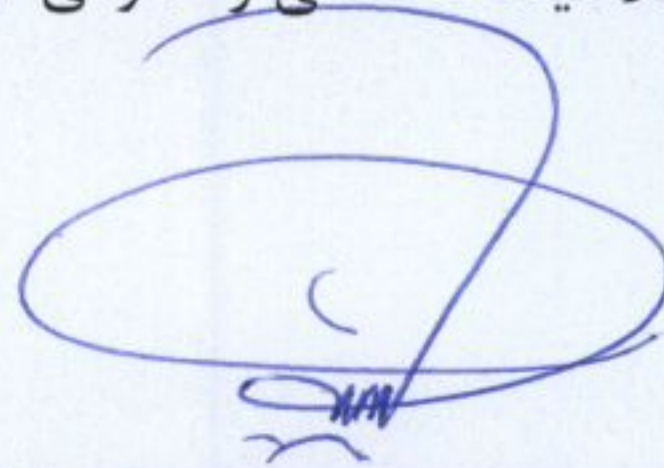
مؤسسه پذیرش دهنده به تشخیص کارگروه تخصصی

۸-۲-۴- شرایط اختصاصی بورس صنعت و مشاغل

۱- شرکت در آزمون سراسری برای متقاضیان دریافت بورس بلند مدت

۲- دارا بودن توانایی جسمی و روحی مناسب و سلامت روانی

۳- تأیید صلاحیت تخصصی و عمومی توسط کارگروه تخصصی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۱ از ۳۸		

۴- تأیید حوزه کاربرد

۸-۲-۵- شرایط اختصاصی بورس وطن

۱- داشتن مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد و یا دکتری تخصصی معتبر (با توجه به مقطع تحصیلی مورد تقاضا جهت دریافت بورس)

۲- دارا بودن توانایی جسمی و روحی مناسب و سلامت روانی برای ادامه تحصیل در خارج از کشور

۳- تأیید صلاحیت علمی و عمومی توسط کارگروه تخصصی

۸-۲-۶- شرایط اختصاصی بورس دانش

۱- شرکت در آزمون سراسری

۲- تأیید صلاحیت علمی و عمومی توسط کارگروه تخصصی

۸-۲-۷- شرایط اختصاصی بورس ابرار

۱- پذیرفته شده دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور

۲- تأیید صلاحیت علمی و عمومی توسط کارگروه تخصصی

۸-۲-۸- شرایط اختصاصی بورس سرآمدان

۱- انتخاب متقاضیان با تأیید معاونت آموزشی وزارت

۲- تأیید منتخبین در شورای مرکزی بورس

۸-۲-۹- شرایط اختصاصی بورس دستگاههای اجرایی

۱- داشتن مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد و یا دکتری تخصصی معتبر (با توجه به مقطع تحصیلی مورد تقاضا جهت دریافت بورس)

۲- تأیید صلاحیت علمی و عمومی توسط کارگروه تخصصی

۸-۲-۱۰- شرایط اختصاصی بورس دولت‌های خارجی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۲ از ۳۸		

۱- داشتن مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد و یا دکتری تخصصی معتبر (با توجه به مقطع تحصیلی مورد تقاضا جهت دریافت بورس)

۲- تأیید صلاحیت علمی و عمومی توسط کارگروه تخصصی

تبصره ۱۰: مدارک مقاطع تحصیلی ارائه شده داخل کشور توسط کلیه متقاضیان بایستی جزو دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز از مراجع ذی‌ربط طبق قوانین و مقررات کشور باشد. و مدارک ارائه شده خارج از کشور می‌بایست جزو دانشگاه‌های معتبر در نظام ارزشیابی کشور باشد.

ماده ۹: فرایند اعطای بورس

۹-۱- فرایند اختصاصی اعطای بورس تأمین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و

پژوهشی (بورس بلندمدت و کوتاه مدت داخل و خارج از کشور)

۱- بارگذاری مدارک و مستندات و ثبت درخواست توسط متقاضیان در سامانه یکپارچه بورس پس از فراخوان سازمان

۲- غربالگری اولیه متقاضیان ثبت نامی براساس موارد مندرج در شیوه‌نامه مربوطه

۳- انجام مصاحبه‌های صلاحیت علمی و عمومی از بین متقاضیان توسط سازمان و معرفی پذیرفته‌شدگان به شورای

مرکزی بورس

تبصره ۱: مصاحبه متقاضیان توسط کارگروه‌های تخصصی سازمان انجام می‌شود.

۴- معرفی متقاضیان تأیید شده در شورای مرکزی بورس جهت جایابی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و

پژوهشی انتخاب شده توسط متقاضیان به وسیله اداره کل

۵- اعلام اسامی نهایی پذیرفته‌شدگان توسط دانشگاه به سازمان به همراه صورت جلسه هیأت جذب مؤسسه

۶- انتخاب استاد ناظر به منظور نظارت و هدایت مستمر بر روند تحصیلات بورسیه از طرف مؤسسه یا دستگاه محل

خدمت آتی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۳ از ۳۸		

۷- ارائه سند تعهد و سایر مدارک درخواستی طبق شرایط اعلامی در شیوهنامه مربوطه بابت تضمین حسن انجام تعهدات متقاضیان

۸- صدور حکم بورس توسط سازمان پس از اخذ پذیرش از مؤسسه و بارگذاری سایر مدارک مندرج در شیوهنامه مربوطه

۹- مستخدمین دیگر وزارتخانه‌ها و افرادی که تعهد خدمت به دیگر مؤسسات آموزشی و وزارتخانه‌ها دارند، لازم است به هنگام ثبت نام و قبل از شرکت در آزمون مربوط، موافقت دستگاه متبوع را در چارچوب ضوابط قانونی ارائه نمایند.

۹-۲- فرایند اختصاصی اعطای بورس بنگاه‌های اقتصادی

۱- حوزه کاربرد نیاز خود را طبق کاربرگ پیش‌بینی شده در سامانه یکپارچه بورس ثبت و اعلام می‌نماید.

تبصره ۲: حوزه کاربرد حداقل سه دانشگاه را به عنوان اولویت انجام پروژه مشخص می‌نماید.

تبصره ۳: انعقاد تفاهم نامه و قرارداد مطابق با شیوهنامه مصوب شورای مرکزی بورس قابل اجرا است.

۲- اساتید و دانشجویان دکترای دانشگاه‌های تعیین شده از سوی حوزه کاربرد ظرف مدت معین پیشنهاد خود را از طریق سامانه یکپارچه بورس به حوزه کاربرد اعلام می‌نمایند.

۳- حوزه کاربرد از بین پیشنهادات، دانشگاه و مجری را انتخاب نموده و مبادرت به انعقاد قرارداد با ایشان می‌نماید.

۴- مجری می‌تواند از بین دانشجویان خود یا از بین معرفی شدگان اولیه سازمان سنجش برای مصاحبه علمی در مقطع دکتری در سه سال گذشته، بورسیه حوزه کاربرد به عنوان همکار پروژه طبق مفاد قرارداد انتخاب نماید.

۵- مؤسسه ملزم به بورسیه نمودن دانشجوی مجری یا دانشجوی همکار مجری پروژه طبق مقررات و آیین‌نامه و شیوهنامه مصوب شورای مرکزی بورس می‌باشد.

۶- حوزه کاربرد موظف است کلیه هزینه‌های پروژه و بورس را طبق جدول مندرج در قرارداد به مؤسسه پرداخت نماید.

۹-۳- فرایند اختصاصی اعطای بورس صنعت و مشاغل

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۴ از ۳۸		

۱- انعقاد تفاهم نامه و قرارداد مطابق با شیوهنامه مصوب شورای مرکزی بورس قابل اجرا است.

۲- معرفی سه برابر ظرفیت مورد نیاز از میان پذیرفته شدگان اولیه کنکور سراسری توسط سازمان سنجش به سازمان

۳- تشکیل کارگروه متشکل از طرفهای قرارداد طبق شیوهنامه مصوب شورای مرکزی بورس و معرفی متقاضیان به

کارگروه توسط سازمان

۴- کارگروه از بین معرفی شدگان از طریق آزمون، تعداد مورد نیاز را در زمان بندی مشخص انتخاب و به سازمان اعلام

نموده و سازمان نتایج را به سازمان سنجش اعلام می نماید.

۵- حوزه کاربرد موظف است طبق قرارداد منعقد، راتبه تحصیلی را بر اساس جدول زمان بندی مشخص شده در

قرارداد به بورسیه پرداخت نماید.

تبصره ۴: چنانچه به هر دلیل مؤسسه مورد توافق از پذیرش دانشجو در هر مرحله از تحصیل امتناع ورزد، سازمان با

بررسی پرونده، در صورت صلاح دید و با توافق حوزه کاربرد، دانشجو را به مؤسسه دیگر معرفی خواهد نمود. با توجه

به عدم تعهد مالی سازمان، حوزه کاربرد ملزم به پرداخت هزینه تحصیل می باشد.

۹-۴- فرایند اختصاصی اعطای بورس کوتاه مدت تحقیقاتی داخل و خارج از کشور

۱- ارائه تقاضا به مؤسسه محل تحصیل یا ارائه به سازمان

۲- ثبت نام و بارگذاری مدارک در سامانه یکپارچه بورس با هماهنگی مؤسسه یا سازمان

۳- تأیید درخواست توسط مؤسسه و سازمان

۴- سپردن تعهد به اداره کل حقوقی مؤسسه یا سازمان

تبصره ۵: میزان تعهد (وثیقه در بورس کوتاه مدت خارج و ضمانت مالی در بورس کوتاه مدت خارج) طبق شیوهنامه

مصوب شورای مرکزی بورس خواهد بود.

۵- صدور حکم بورس و ارائه حمایت های مالی

۹-۵- فرایند اختصاصی اعطای بورس وطن

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۵ از ۳۸		

۱- اعلام رشته‌ها و گرایش‌های مورد نیاز و تعداد ظرفیت بورس توسط حوزه کاربرد به سازمان

۲- تصویب رشته‌ها و گرایش‌های مورد نیاز و تعداد ظرفیت بورس توسط شورا

۳- اعلام فراخوان ثبت نام متقاضیان در سامانه

۴- تکمیل فرم‌ها و بارگذاری مدارک درخواستی اعلام شده از سوی سازمان توسط متقاضی

۵- استعلام و صحت‌سنجی مدارک ارسالی متقاضیان توسط کارشناس اداره کل

تبصره ۶: چنانچه مدارک کارشناسی و کارشناسی ارشد متقاضی بورس خارج مربوط به دانشگاه‌های خارج از کشور باشد، دانشگاه مربوطه بایستی جزو دانشگاه‌های معتبر در نظام ارزشیابی کشور باشد و چنانچه مدارک فوق مربوط به دانشگاه‌های داخل کشور باشد، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی باید دارای مجوز از مراجع ذی‌ربط طبق قوانین و مقررات وزارت باشد.

۶- برگزاری مصاحبه صلاحیت علمی و عمومی متقاضیان واجد شرایط توسط کارگروه تخصصی و نمایندگان حوزه کاربرد

۷- تأیید پذیرفته‌شدگان کارگروه تخصصی توسط شورا

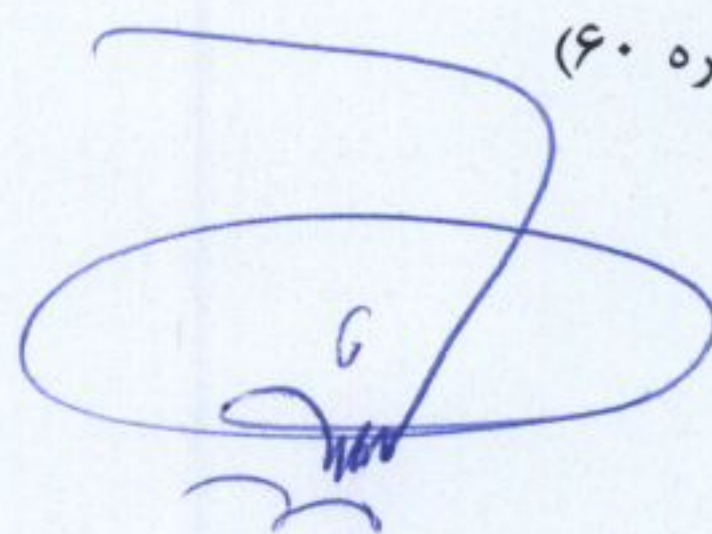
۸- عدم مراجعه پذیرفته‌شدگان واجد شرایط جهت تشکیل پرونده به اداره کل تا ۲ ماه به منزله انصراف می‌باشد.

۹- پذیرفته‌شدگان اعزام بایستی حداکثر تا یک سال پس از زمان تأیید پذیرش شورا، نسبت به اخذ و ارائه حد نصاب نمره زبان، پذیرش مورد تأیید کارگروه، دریافت ویزا و سایر موارد درخواست شده از متقاضی، اقدام کنند. بدیهی است پس از اتمام زمان مذکور، در صورت عدم ارائه موارد درخواست شده، قبولی فرد کان لم یکن تلقی می‌گردد.

۱۰- برای اعزام دانشجویان بورسیه به دانشگاه انگلیسی زبان، ارائه گواهی معتبر زبان انگلیسی مبنی بر احراز نمره در یکی از آزمون‌های زیر از سوی دانشجو الزامی است:

MSRT (حداقل نمره ۵۰)، IELTS (حداقل نمره ۵/۵)، TOLIMO (حداقل نمره ۴۸۰) و TOEFL (IBT)

(حداقل نمره ۶۰)

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۶ از ۳۸		

تبصره ۷: متقاضیان باید توجه داشته باشند که علاوه بر نمره مذکور، در صورتی که دانشگاه پذیرش دهنده، قبولی و کسب نمره آزمون زبان خاصی را ملاک پذیرش خود قرار دهد، داوطلب موظف است آن شرط را تا قبل از اعزام برآورده کند.

تبصره ۸: متقاضی تحصیل در دانشگاه غیر انگلیسی زبان در صورت عدم نیاز به ارائه گواهی زبان انگلیسی، می‌بایست گواهی معتبر زبان آن کشور را ارائه دهد. در موارد خاص با موافقت حوزه کاربرد، متقاضی می‌تواند دوره زبان را در کشور مقصد بگذراند. حوزه کاربرد ملزم به تأیید و اطلاع‌رسانی این موضوع از طریق سامانه به اداره کل می‌باشد.

۱۱- پس از احراز صلاحیت عمومی و استعلام مورد نیاز توسط اداره کل، اخذ نمره زبان، اخذ پذیرش از دانشگاه خارج از کشور و سپردن سند تعهد و امضای قرارداد با حوزه کاربرد، مراحل صدور حکم بورس طبق شیوه‌نامه توسط اداره کل انجام می‌شود.

۱۲- میزان سپردن وثیقه، با توجه به کشور محل تحصیل و بر اساس مصوبات شورا تعیین می‌گردد.

۱۳- در شرایط مساوی اعزام دانشجویان به خارج از کشور، اولویت با داوطلبان متأهل می‌باشد.

۱۴- دانشجویان متقاضی تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری باید حداکثر به ترتیب تا ۲۴ و ۴۸ ماه فارغ‌التحصیل شوند.

ماده ۱۰: تسهیلات

۱-۱۰- تسهیلات بورس بلند مدت و کوتاه مدت خارج از کشور

۱- پرداخت مقرری ارزی به دانشجوی بورسیه در انواع بورس خارج از کشور

۲- پرداخت مقرری ارزی به همسر و هر فرزند پس از ارائه گواهی اقامت آنان در وجه دانشجوی برای بورس بلند مدت و

سال آخر

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۷ از ۳۸		

تبصره ۱: میزان مقرری ریالی و سایر تسهیلات و ضوابط مربوطه به پیشنهاد سازمان و با تأیید شورای مرکزی بورس تعیین و طبق ترتیب تعیین شده در شیوهنامه پرداخت می شود.

تبصره ۲: میزان مقرری ارزی بر اساس قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۵، به پیشنهاد وزارت و تصویب هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره ۳: مقرری ارزی در بورس سال آخر خارج کشور فقط برای مدت باقی مانده تحصیل پرداخت می گردد.

تبصره ۴: مقرری برای فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت خارج کشور حداکثر برای شش ماه به صورت ارزی طبق ترتیب تعیین شده در شیوهنامه اجرائی پرداخت می گردد و مقرری بورس پسادکتری حداکثر تا ۲ سال قابل پرداخت است.

۳- پرداخت کمک هزینه خرید بلیط رفت و بازگشت تا شهر محل تحصیل به دانشجو و همسر و فرزندان دانشجو فقط برای یک بار در طول مقطع خواهد بود.

تبصره ۵: پرداخت کمک هزینه بلیط در بورس سال آخر فقط برای بازگشت دانشجو و همسر و فرزندان دانشجو خواهد بود.

تبصره ۶: میزان، نحوه و ضوابط پرداخت کمک هزینه بلیط طبق شیوهنامه اعطای بورس با تأیید شورای مرکزی بورس می باشد.

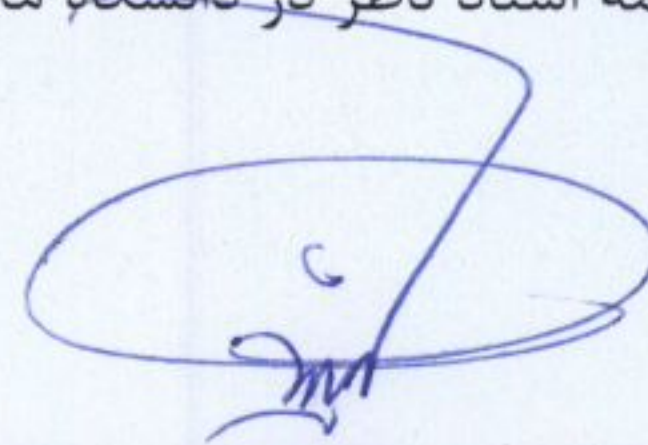
۴- کمک هزینه شهریه تحصیلی در موارد خاص در صورت تأمین اعتبار، فقط در بورس بلندمدت دکتری و با تصویب شورای مرکزی بورس پرداخت می گردد.

تبصره ۷: با توجه به الزام متقاضی به انتخاب دانشگاهی که نیاز به پرداخت شهریه نداشته باشد، شرایط و میزان شهریه تحصیلی در موارد خاص طبق شیوهنامه اعطای بورس می باشد.

۱۰-۲- تسهیلات بورس داخل کشور

۱- شهریه دانشگاه محل تحصیل

۲- حق الزحمه استاد ناظر در دانشگاه محل تحصیل

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۸ از ۳۸		

۳- مقرری دانشجویی و خوابگاه

تبصره ۸: تعیین میزان مقرری، شهریه تحصیلی و حق الزحمه استاد ناظر در بورس بلندمدت و کوتاهمدت طبق شیوهنامه و با تأیید شورای مرکزی بورس خواهد بود.

تبصره ۹: مقرری دانشجویی و خوابگاه به دانشجویان شبانه تعلق نخواهد گرفت.

۴- مستخدمین وزارت، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در دوران تحصیل معادل حقوق و مزایای خود را از دانشگاه محل خدمت و یا دستگاه متبوع مستخدم دریافت می‌دارند.

۱۰-۳- تسهیلات بورس بنگاههای اقتصادی

مقرری دانشجویی بر اساس قرارداد و نوع بورس متفاوت و به ترتیب تعیین شده در شیوهنامه مصوب شورای مرکزی بورس خواهد بود.

۱۰-۴- تسهیلات بورس صنعت و مشاغل

تسهیلات در بورس بلند مدت و کوتاه مدت صنعت و مشاغل تابع مقررات مصوب در دستگاه دولتی و قرارداد منعقد در دستگاههای غیردولتی خواهد بود و در هر دو صورت، ترتیب پرداخت تسهیلات، تابع قرارداد بین طرفین و شیوهنامه اجرائی می‌باشد.

۱۰-۵- تسهیلات بورس دانش

بورسیه های دانش علاوه بر تحصیل رایگان، از کلیه تسهیلات مربوط به دانشجویان روزانه (مطابق ضوابط جاری دانشگاهها) بهره‌مند بوده و همچنین کمک هزینه تحصیلی دریافت می‌نمایند. میزان مقرری ماهانه هر سال توسط شورای مرکزی بورس تعیین می‌گردد و توسط سازمان پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۱: تعهدات

۱۱-۱- تعهدات در بورس خارج

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۲۹ از ۳۸		

۱- حداکثر مدت استفاده از بورس خارج برای دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ۲ سال و برای دوره دکتری ۴ سال و دوره پسادکتری ۲ سال از تاریخ شروع بورس خواهد بود. مجموع طول مدت مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری به طور پیوسته، نباید از ۵ سال تجاوز نماید. در موارد استثنایی این مدت با نظر شورای مرکزی بورس، حداکثر تا ۶ ماه قابل تمدید است.

تبصره ۱: تاریخ شروع بورس خارج از زمان شروع دوره فراگیری زبان در خارج از کشور و در صورت عدم نیاز بورسیه به گذراندن دوره مذکور، از تاریخ آغاز تحصیلات دانشگاهی وی خواهد بود. چنانچه مهلت بورسیه برای فراگیری زبان در خارج از کشور بیش از ۳ ماه باشد، مازاد بر ۳ ماه و حداکثر به مدت ۱۲ ماه به طول مدت تحصیل وی اضافه خواهد شد.

۲- پذیرفته شدگان و دانش‌آموختگان بورسیه اعزام به خارج از کشور در صورت عدم انجام تعهدات در محل خدمت (مطابق سند تعهد و یا در محلی که سازمان تعیین نماید) و یا خودداری از ادامه انجام آن، مکلف به استرداد معادل ریالی نرخ روز ارز زمان بازپرداخت طبق تبصره ماده ۳۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و آیین نامه اجرایی ماده مذکور می‌باشند.

تبصره ۲: مبلغ ضمانت هزینه‌های ریالی پنج برابر کلیه هزینه‌های مصروفه از سوی سازمان بابت اعزام دانشجو به خارج از کشور می‌باشد.

۳- سازمان پس از رسیدگی به وضع بورسیه‌هایی که از حیث اخلاق و رفتار، شایستگی ادامه تحصیل نداشته و یا در روند تحصیل، پیشرفت لازم را کسب نکرده باشند، نسبت به قطع بورس و بازگشت آنها اقدام می‌نماید. در این صورت بورسیه بنا به تصویب شورای مرکزی بورس ملزم به بازپرداخت کلیه هزینه‌های انجام شده وفق بند ۲ ماده ۱۱ و تبصره آن خواهد بود.

۴- مبلغ ضمانت یا درخواست متقاضی به طور تدریجی، بر حسب سنوات تعهد خدمت انجام شده، کاهش یافته و یا در پایان مدت خدمت تعهد شده، یکجا فسخ خواهد شد.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۰ از ۳۸		

۵- دانشجویانی که پس از اعزام به کشور محل تحصیل، به هر علتی موفق به شروع و ادامه تحصیل نمی گردند باید بلافاصله به کشور مراجعت نموده و وجوه ارزی دریافتی و یا معادل ریالی نرخ روز ارز کلیه هزینه های دریافتی (در روز باز پرداخت) را پس از کسر هزینه مدت اقامت که بر پایه مقررری ارزی روزانه محاسبه می شود، به سازمان عودت دهند. تغییر رشته، کشور یا دانشگاه محل تحصیل منوط به موافقت شورای مرکزی بورس خواهد بود.

۶- دانشجویان صرفاً با موافقت شورای مرکزی بورس، حق استفاده از بورس، کمک هزینه تحصیلی و یا وام سایر مؤسسات دولتی یا غیردولتی داخلی را دارند. ضمناً دانشجویانی که با استفاده از بورس تحصیلات خود را در یک رشته و یا یک مقطع به پایان برسانند، مجاز نیستند با دریافت بورس، وام، یا کمک هزینه تحصیلی، از مؤسسه های دیگر در رشته دیگری در همان مقطع به تحصیلات خود ادامه دهند.

۷- دانشجویان بورسیه در طول مدت تحصیل مجاز به کسب درآمد از طریق انجام کارهای علمی و تحقیقاتی برای مؤسسات دولتی و غیردولتی و کارهای غیرعلمی از هر نوع که باشد، نیستند. در صورت تخلف با اطلاع مؤسسه معرف و تصمیم شورای مرکزی بورس تذکر، کاهش ارز، قطع ارز، حسب مورد درباره آنها اجرا خواهد شد.

۸- در صورت عدم امکان جایابی دانش آموختگان بورسیه در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و سایر دستگاههای دولتی، براساس اعلام نظر کمیته لغو و انتقال تعهدات که در مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت تشکیل می شود و موافقت وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، نسبت به لغو تعهد این دسته از دانش آموختگان اقدام خواهد شد.

تبصره ۳: ترکیب اعضاء کمیته لغو و انتقال تعهدات و آیین رسیدگی و مقررات حاکم بر کمیته طی شیوه نامه ای مستقل ظرف دو ماه از تاریخ این آیین نامه تنظیم و ابلاغ می گردد.

تبصره ۴: منظور از عدم امکان جایابی، معرفی بورسیه به تمامی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی هم تراز در کشور (بالاخص مناطق محروم) و عدم ارائه اعلام نیاز و موافقت از سوی دانشگاهها است.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۱ از ۳۸		

تبصره ۵: انتقال تعهدات بورسیه‌ها (اعم از داخل و خارج)، همچنین انتقال تعهد و لغو تعهدات دانش‌آموختگان اعزامی (ارزبگیر) مشمول دستورالعمل انتقال تعهدات خدمتی دانش‌آموختگان بورسیه داخل و خارج از کشور و دانش‌آموختگان ارزبگیر متعهد خدمت به وزارت و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی وابسته مصوب خرداد ماه ۱۳۷۹ مقام وزارت خواهد بود.

۹- جذب و بکارگیری دانش‌آموختگان بورسیه‌ای که با تأخیر به کشور مراجعت می‌نمایند بدون اخذ مجوز از سازمان غیرقانونی است و انجام خدمت آنان به منزله انجام تعهدات بورس تلقی نمی‌شود.

تبصره ۶: بررسی موضوع تأخیر در مراجعت بورسیه به کشور و تصمیم‌گیری در خصوص وقوع استنکاف یا عدم استنکاف از تعهد در صلاحیت کمیته سه نفره بورسیه‌های تأخیری متشکل از مدیر کل بورس و اعزام دانشجویان، مدیر کل دفتر حقوقی سازمان امور دانشجویان و رئیس مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت و موافقت وزیر خواهد بود. آیین رسیدگی و مقررات حاکم بر کمیته سه نفره طی شیوه‌نامه‌ای مستقل ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این آیین نامه تنظیم و ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۷: در فرض احراز عدم استنکاف بورسیه متأخر، تمام یا نیمی از مدت تأخیر حسب تشخیص کمیته سه نفره به کل مدت تعهدات بورسیه افزوده خواهد شد.

۱۰- در صورتیکه بورسیه به تکالیف خود عمل نموده و آماده به خدمت باشد لکن تأخیر در بکارگیری وی در راستای انجام تعهدات خارج از اراده متعهد و ناشی از قصور یا اهمال مؤسسه محل خدمت و یا سازمان باشد، به تشخیص کمیته سه نفره بورسیه‌های تأخیری و موافقت وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، ایام انتظار بورسیه به عنوان سنوات انجام خدمت محسوب و از کل تعهدات وی کسر خواهد شد. بدیهی است احتساب ایام انتظار به عنوان تعهد خدمت، هیچگونه آثار استخدامی بابت سابقه خدمت نسبت به مؤسسه محل خدمت بورسیه ایجاد نخواهد کرد.

تبصره ۸: در خصوص دانش‌آموختگان بورسیه‌ای که تأخیر در بکارگیری و شروع به خدمت آنها ناشی از تقصیر بورسیه و متوجه وی است، ایام انتظار به عنوان سنوات انجام خدمت قابل محاسبه نخواهد بود.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۲ از ۳۸		

تبصره ۹: در صورت عدم بکارگیری بورسیه در مؤسسه محل خدمت و صدور عدم نیاز به تخصص وی، بورسیه از

سوی اداره کل جهت تعیین محل خدمت به مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت معرفی خواهد شد.

۱۱- بورسیه موظف است قبل از صدور حکم بورس، تعهد و تضمین محضری را حسب مورد به مؤسسه محل خدمت،

سازمان، وزارت یا دستگاه اجرایی مربوطه بسپارد که بلافاصله پس از اتمام تحصیلات در موعد مقرر به کشور مراجعت

و در محل مندرج در تعهدنامه و یا به تشخیص وزارت، دو برابر مدت تحصیل خدمت نماید.

۱۲- دانشجوی بورسیه، هرشش ماه یکبار ملزم به بارگذاری گزارش روند تحصیلی خود در سامانه یکپارچه بورس و

ارائه آن به مؤسسه می‌باشد. تأیید ارسال گزارش تحصیلی باید توسط مؤسسه به سازمان اعلام گردد.

تبصره ۱۰: دانشجوی بورسیه در بورس کوتاه مدت خارج و دوره پسا دکتری فقط برای یک بار ملزم به ارائه گزارش

کامل تحصیلی به ترتیب تعیین شده در شیوه نامه اجرائی می‌باشد.

۱۳- دانشجوی بورسیه، موظف است قبل از بارگذاری گزارش در سامانه یکپارچه بورس، گزارش روند تحصیلی خود را

به تأیید رایزن علمی در آن منطقه برساند.

۱۴- دانشجو در بورس بلندمدت جهت ارتباط علمی با مؤسسه محل خدمت، موظف است حداقل سالی دو بار به

شکل مجازی یا حضوری در آن مؤسسه سخنرانی علمی داشته باشد. این سخنرانی‌ها توسط مؤسسه محل خدمت

داوری و تأیید می‌گردد.

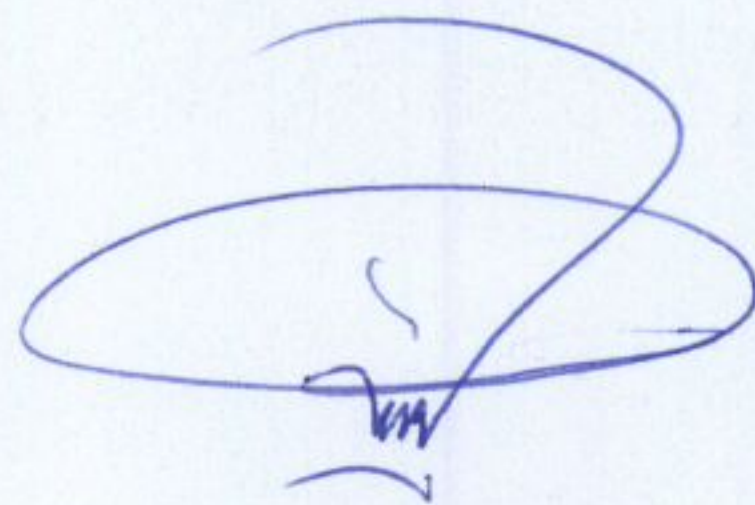
۱۵- دانشجو در بورس بلندمدت و دوره پسا دکتری، موظف است پس از فراغت از تحصیل، جهت معرفی به مؤسسه

محل خدمت، به سازمان مراجعه نماید. تاریخ مراجعه دانشجو به سازمان و معرفی به مؤسسه محل خدمت، ملاک

آماده به خدمت بودن متعهد در راستای انجام تعهدات محسوب می‌شود.

۱۶- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به اعضای هیأت علمی بورس، مأموریت تحصیلی می‌دهند و حقوق و مزایای

آنها را پس از کسر مالیات و بازنشستگی جهت پرداخت هزینه‌های تحصیلی بورس به سازمان واریز می‌نمایند.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۳ از ۳۸		

۱۷- مؤسسه موظف است که پس از تأیید و معرفی دانشجوی فارغ التحصیل با بورس بلندمدت دکتری و دوره پسا دکتری، توسط سازمان، مراحل اداری جهت جذب بورس را شروع نماید.

تبصره ۱۱: بررسی صلاحیت عمومی دانشجو بعد از اتمام تحصیلات و بازگشت به کشور به عهده مرکز جذب اعضای هیأت علمی وزارت و صلاحیت علمی ایشان با تشخیص کارگروه تخصصی است.

تبصره ۱۲: شرایط لازم برای بررسی در کارگروه، ارائه دو مقاله علمی در نشریات معتبر علمی مرتبط و بررسی گزارشات ارائه شده مربوط به سخنرانی در دانشگاه محل خدمت طبق بند ۱۴ ماده ۱۱-۱ است.

۱۸- دانشجو در بورس وطن پس از فراغت از تحصیل موظف است در دستگاه و مؤسسه و کشوری که وزارت مشخص نموده است به اندازه دو برابر مدت تحصیل ارائه خدمت نماید.

۱۱-۲- تعهدات در بورس داخل

۱- بورسیه مکلف است پیش از صدور حکم بورس، تعهد و ضمانت محضری معتبر طبق شرایط اعلامی دفتر حقوقی سازمان، به سازمان یا مؤسسه محل خدمت بسپارد که به میزان دو برابر مدت زمان تحصیل در محل تعیین شده در سند تعهد و یا محلی که سازمان تعیین می نماید خدمت کند.

تبصره ۱۳: رونوشت ضمانت محضری همزمان جهت اطلاع و اقدام لازم به دفتر حقوقی سازمان ارسال می گردد.

تبصره ۱۴: ثبت نام از پذیرفته شدگان مقطع دکتری و دوره پسادکتری، در اولین نیمسال تحصیلی شروع بورس مشروط به سپردن تعهد مذکور انجام می شود.

۲- مبلغ ضمانت با درخواست متقاضی به طور تدریجی، بر حسب سنوات تعهد خدمت انجام شده، کاهش یافته و در پایان مدت خدمت تعهد شده، یکجا فسخ خواهد شد.

۳- بورسیه ملزم است به صورت تمام وقت به تحصیل اشتغال داشته باشد و به هیچ وجه حق اشتغال و یا سپردن تعهد اشتغال به کار دیگری را ندارد و نمی تواند از بورس سایر مؤسسات دولتی و غیر دولتی استفاده نماید.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۴ از ۳۸		

۴- بورسیه موظف است در چهارچوب ضوابط آموزشی و درخواست مؤسسه محل تحصیل، حداقل هفته‌ای دو ساعت به صورت نظری در دانشگاه محل تحصیل تدریس نماید و یا معادل آن به صورت عملی به کار آزمایشگاهی یا کارگاهی اشتغال ورزد.

۵- بورسیه موظف است گزارش تحصیلی و پیشرفت کار خود را در هر نیمسال تحصیلی از طریق سامانه یکپارچه بورس به همراه تأیید استاد ناظر به سازمان ارائه نماید.

تبصره ۱۵: در صورت عدم ارائه گزارش تحصیلی، سازمان پس از بررسی نسبت به قطع مقرری بورسیه اقدام خواهد کرد.

تبصره ۱۶: در بورس کوتاه‌مدت داخل، دانشجو فقط برای یک بار در پایان دوره تحقیقاتی ملزم به ارائه گزارش طبق ترتیب تعیین شده در شیوه‌نامه اجرائی است.

۶- بورسیه باید در پایان مقطع تحصیلی با توجه به مقررات آموزشی به اخذ درجه دانشگاهی نائل آید. بورسیه‌ها موظفند مطابق تعهدات خود بلافاصله پس از اتمام تحصیل در هر محلی که سازمان مشخص می‌کند، خدمت نمایند. در غیر این صورت با توجه به دلایل عدم موفقیت در اخذ درجه دانشگاهی اعم از اخراج یا انصراف و یا در صورت عدم انجام تعهد، به تشخیص شورای مرکزی بورس نسبت به مطالبه ۵ برابر هزینه‌های انجام شده و خسارات وارد شده اقدام خواهد شد.

تبصره ۱۷: ارزیابی نهایی توسط کارگروه تخصصی سازمان انجام خواهد شد.

۷- بورسیه نمی‌تواند در یک مقطع تحصیلی بیش از یک بار از بورس تحصیلی بلندمدت استفاده نماید.

۸- دانشگاه محل تحصیل، پایان هر نیمسال تحصیلی، کارنامه بورسیه‌ها را به همراه توضیحات لازم (از قبیل انصراف از تحصیل، مرخصی تحصیلی، دریافت اخطار آموزشی و انضباطی) از طریق سامانه یکپارچه بورس، به سازمان ارسال می‌دارد.

۱۱-۳- تعهدات در بورس بنگاه‌های اقتصادی

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۵ از ۳۸		

۱- حوزه کاربرد و متقاضی، قرارداد مشترکی را مطابق با الگوی ارائه شده تحت عنوان «منع افشای اطلاعات واحد فناور» امضاء و در سامانه بارگذاری می‌نمایند.

تبصره ۱۸: کلیه موارد مربوط به مالکیت مادی و معنوی تحقیق بر اساس توافق حوزه کاربرد و مؤسسه باید در قرارداد ذکر شود.

تبصره ۱۹: الزامات مربوط به حفظ محرمانگی داده‌ها و اسناد حوزه کاربرد و تعهدات مآخوذه در این راستا جزء لاینفک قرارداد تنظیمی است.

۲- مؤسسه موظف است گزارش عملکرد تیم تحقیقاتی را طبق کاربرد پیشنهادی مطابق با جدول زمانی تعیین شده در شیوه‌نامه اجرائی تصویب شده توسط شورای مرکزی بورس به سازمان و حوزه کاربرد ارسال نماید.

تبصره ۲۰: در صورت اختلاف بین حوزه کاربرد و مؤسسه در خصوص تعهدات یکدیگر، در قالب قرارداد فی مابین، مرجع تصمیم گیرنده، کارگروه تخصصی خواهد بود. در موارد خارج از حوزه کارگروه تخصصی، سازمان مرجع تفسیر و رسیدگی به اختلافات است.

۳- مؤسسه موظف است مراتب انصراف، دانش آموختگی یا اتمام دوره را به همراه کسب بازخورد حوزه کاربرد به سازمان گزارش نماید.

۴- سابقه انجام تحقیق در پرونده استاد، متقاضی و همچنین حوزه کاربرد ثبت، و بر اساس معیارهای تعریف شده، ارزیابی و پایه‌ای برای مشوق‌ها و ارائه خدمات آینده خواهد بود.

۵- پس از اتمام موفقیت‌آمیز دوره، کارگروه تخصصی، دستاوردهای ایجاد شده را تحلیل و موارد زیر را جهت ادامه پشتیبانی بررسی می‌نماید:

- حمایت حوزه کاربرد برای به کارگیری متقاضی در پیاده‌سازی مؤثر نتایج تحقیق

- هماهنگی بین‌دستگاهی در حمایت از دستاوردهای تحقیق در قالب تأسیس یا همکاری با شرکت‌های فناور یا

دانش بنیان

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۶ از ۳۸		

- معرفی و اخذ حمایت از سازمان‌های دولتی استفاده‌کننده از نتایج تحقیق

۶- تعهد خدمت بورسیه بنگاه اقتصادی مقطع کاردانی و کارشناسی در دستگاه اجرایی یا حوزه کاربرد می‌باشد.

۷- تعهدات در بورس صنعت و مشاغل تابع مقررات مصوب دستگاه معرف دولتی یا قرارداد منعقد شده دستگاه معرف غیردولتی می‌باشد.

ماده ۱۲: سایر مقررات

۱۲-۱- دانشگاه‌های منتخب بورسیه های خارج می‌بایست بر اساس نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌های خارجی سازمان، معتبر باشند.

۱۲-۲- چنانچه متقاضی بورس، دانشجوی ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور باشد، با تصویب شورای مرکزی بورس و با رعایت ضوابط این آیین‌نامه می‌تواند برای بقیه مدت تحصیل خود بورسیه شود.

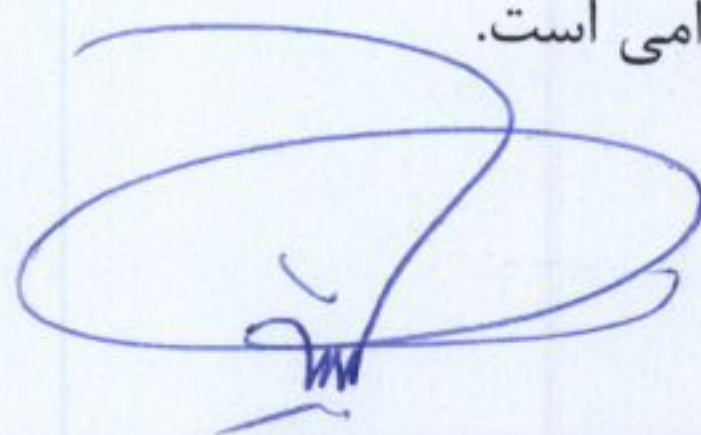
۱۲-۳- در صورت پذیرفته شدن بورسیه در بورس پس‌ادکتری قبل از اتمام مدت تعهد، با تصویب شورای مرکزی بورس انجام مابقی تعهدات به بعد از اتمام دوره پس‌ادکتری موکول می‌شود.

۱۲-۴- اعزام داوطلبان واجد شرایط که محل خدمت آتی آنان در سایر دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات دولتی است، مشروط به ارائه موافقت‌نامه رسمی از آن دستگاه‌ها و پرداخت ۱۰۰٪ هزینه‌ها توسط دستگاه مربوطه و با رعایت ماده ۶۱ قانون مدیریت خدمات کشوری است.

تبصره ۱: بورسیه دستگاه‌های اجرایی که با استفاده از سهمیه ارزی سازمان / وزارت اعزام می‌شوند، مشمول مواد این آیین‌نامه هستند.

۱۲-۵- بررسی بورس های تحصیلی اعطایی از طرف دولت‌های خارجی از طریق سازمان و سامانه یکپارچه بورس صورت می‌پذیرد.

۱۲-۶- داشتن مدرک زبان متناسب کشور منتخب و رشته پذیرفته شده، با حد نصاب نمره لازم اعلامی شورا، برای داوطلبان بورس خارج الزامی است.

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه اعطای بورسیه تحصیلی بورس و اعزام دانشجویان	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۷ از ۳۸		

۱۲-۷- افرادی که با هزینه شخصی و بدون استفاده از تسهیلات ارزی، قصد تحصیل در خارج از کشور را دارند، در صورتی که واجد شرایط مربوط باشند می‌توانند از تسهیلات غیرارزی وزارت برابر مقررات و مطابق با شیوه نامه مصوب شورای مرکزی بورس استفاده نمایند.

۱۲-۸- شرایط و ضوابط تسهیلات غیرارزی و معرفی نامه تسهیلات ارزی به دانشجویان اعزامی غیربورسیه و موارد مرتبط دیگر از جمله تعهد خدمت و اخذ تضامین معتبر مطابق با شیوه نامه مربوط و مصوب شورای مرکزی بورس می‌باشد.

تبصره ۲: معرفی نامه تسهیلات ارزی صرفاً برای مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری شاغل به تحصیل خارج از کشور صادر خواهد شد.

تبصره ۳: به مدرک معادل تسهیلات تعلق نمی‌گیرد.

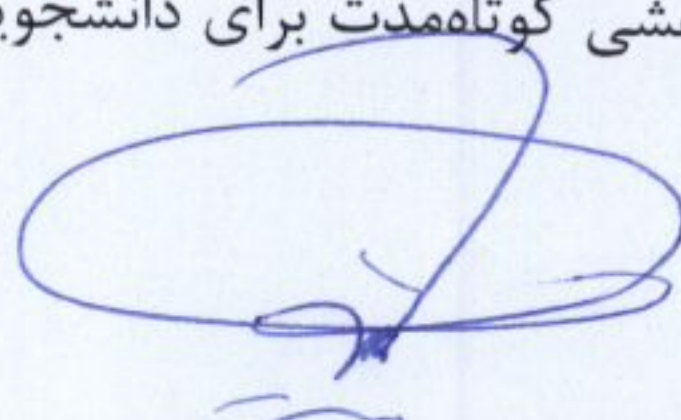
۱۲-۹- دانشجویان مقطع حضوری تمام وقت دکتری بورسیه و غیر بورسیه در صورت تأمین اعتبار می‌توانند طبق ضوابط از دوره‌های کوتاه مدت تحقیقاتی (خارج یا داخل) استفاده نمایند.

۱۲-۱۰- بورس تحصیلی و مزایای ناشی از آن در صورت تأمین اعتبار قابل پرداخت خواهد بود.

۱۲-۱۱- سازمان موظف است دستورالعمل‌های مربوط به بورس‌های تحصیلی را دو ماه پس از تصویب آیین نامه تهیه و به تصویب شورای مرکزی بورس برساند.

۱۲-۱۲- مراحل اجرایی بورس طبق دستورالعملی که توسط سازمان تهیه و در شورای مرکزی بورس مصوب می‌گردد، قابل اجراء است.

۱۲-۱۳- این آیین نامه جایگزین «آیین نامه اعطای بورس تحصیلی و اعزام دانشجو به خارج از کشور»، مصوب سال ۱۳۶۸/۱۲/۱۲ و «آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی» مصوب وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۹ و «آیین نامه بورس تحصیلی داخل کشور» مصوب ۱۳۶۹/۰۵/۲۸ و «آیین نامه فرصت پژوهشی کوتاه مدت برای دانشجویان دکتری داخل» مصوب ۱۳۹۳/۰۲/۰۳ و «آیین نامه تسهیلات

شماره: ۷۱۰۱	آیین نامه جامع اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان ایرانی	
ویرایش: ۲		
صفحه: ۳۸ از ۳۸		

غیرارزی دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور» مورخ ۱۳۷۱/۰۳/۲۶ و اصلاحیه‌های بعد از آن می‌گردد. شیوه‌نامه‌های ابلاغی بورس تا زمان تنظیم و ابلاغ شیوه‌نامه‌های اجرایی جدید مبتنی بر این آئین‌نامه، معتبر خواهد بود.

تبصره ۴: دانشجویانی که قبل از تصویب آیین‌نامه فوق، از تسهیلات بورس استفاده نموده‌اند، مشمول ضوابط و مقررات مربوط به آیین‌نامه و مصوبات زمان بورس خواهند بود.

۱۲-۱۴- اعطای هرگونه بورس از سوی نهادها و شرکت‌های دولتی، غیردولتی و حاکمیتی به دانشجویان صرفاً از طریق سامانه یکپارچه بورس دانشجویی مجاز بوده و تخطی از آن توسط مؤسسه، تخلف محسوب می‌گردد.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۱۲ ماده و ۷۱ تبصره در تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۰۹ در شورای مرکزی بورس تأیید و در تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ، قابل اجرا است.

